





թիւնը, որը արդէն դարերի և ժամանակների մէջ եղած փոքրիկ հաւաստի արծարծեն: Ամենայն մի մանուկ մօրից է ծնուած: Եթէ դաստիարակած է բարոյապէս նորա մայրը, եթէ կճանաչէ իւր կեանքի և ծնողական սուրբ պարտականութիւնը, ապա և բնութեան նորա խնամոց յանձնած քընքըջ ծաղիկը անտարակոյս պիտի զարգանայ բարոյապէս, և մշտաւորապէս չշեղուի իւր բարձր վախճանից, և երջանկութեան պսակը ընդունէ իւր զխոյ վերայ:

Փառք ժամանակիս, որ մեր ազգն ևս ծանաչել է արդէն մատաղ Հայ օրիորդների դաստիարակութեան նշանակութիւնը քաղաքական կեանքի համար, նոցա դաստիարակութեան անթիւ օգուտն երևի ազդութեան համար: ամենայն տեղ ճիշդն է գործ կրթութիւնը նոցա կրթութեան համար ուսմանց տաճարների հիմնելու և նոցա ուսումնական և բարոյական ընթացքին յառաջագիւծութեան պայմաններ գտնելու, ուրեմն երջանիկ յոյս և մեծամեծ բարութիւններ խոստացող ապագայ: Պատիարակութիւնը որքան երջանկութիւն է մի ազգի համար, նորա ամենայն մի ճառագայթը կենդանի կեանք գործելու ազդուութիւն ունի, նորա անշա մանրաղ յոյսը միայն կխոստանայ ազնիւ և հանրօգուտ բնութիւններն զարգացնել մարդոյ մէջ, հասուցանել նորան այն տեղ՝ ուր որ կպահանջէ իւր բարձր կոչումը, ուր և դիմելու մի սրբազան պարտք կայ կնքուած իւրաքանչիւր մարդոյ վերայ: Մարդն բաղկացած է հոգուց և մարմնուց, որոնց ներգաշակ զարգացմանէն կախուած է ամենայն մի մարդոյ բարձր նշանակութիւնը: Թէ հոգուց և թէ մարմնոյ բարեպէս զարգացումը ամփոփուած է դաստիարակութեան նշանաւոր պայմանների մէջ: դաստիարակութեամբ պիտի նոքա յառաջն իւրեանց էութեան մէջ, դաստիարակութեամբ պիտի ծաղկին նոքա և զարգանան, ինչպէս որ կպահանջէ իւրեանց խորհրդաւոր կազմութիւնը, և հետեւեալ մարդը դաստիարակութեամբ միայն պիտի ստեղծագործի մարդ: Արքան բարձր է դաստիարակութեան նշանակութիւնը, որքան սուրբ և պաշտելի են նորա գործած բարութիւններն մարդկութեան մէջ: Նորա փառաւոր տաճարի նուիրական սեղանոյն սօղե թող ի ծունկ խոնար-

հի ամենայն մի մարդ, ուղեցոյց մի հրեշտակ ճանաչելով զայն դէպ ի բարի և հետեւ մարդկութիւն և հետեւաբար դէպ ի յԱստուած:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄՈՒՇԵՂԵԱՆՅ.

#### ԿԱՐՕՏ.

Ո՛հ, երբ Հայաստան, խղճուկ Հայաստան,  
Կորցրուց ամեն ինչ, ամեն փառք և խնդ,  
Լացին իւր վանքեր, դաշտեր պատուական,  
Արծազանք թողլով Հայ հոգուցն ի թինդ.  
Լացին իւր որդիք  
Ձիւրեանց Հայրենիք:

Բաղտազուրկ Մասիս ամպերու մէջէն  
Հառաչեց, ողբաց զիւր աշխարհ անբաղտ,  
Ո՛հ նորա յետին, հարուածքի օրէն,  
Իւր ճերմակ զխոյն քօղ մի տարաբաղտ  
Ծածկեց սգաւոր,  
Ելաց իւր վատ օր:

Սուրբ Հայրենիքի գրկէն սիրասուն,  
Նժդեհ՝ և պանդուխտ ցրուեցան Հայեր.  
Կարօտ միմեանցից տարփանօք սիրոյն  
Անցուցին տխուր կեանքերուն օրեր,  
Ո՛հ, խեղճ Հայրենիք  
Ո՛հ, Հայու որդիք:

Շաւարշան, Տղմուտ ու անմահ Վարդան  
Հայոց սրտերուն թողին սուրբ պատկեր,  
Սիրել սուրբ կրօն, սիրել Հայաստան,  
Շնչել յախտեան հոգւով Հայասէր.  
Անդ թափուեց արիւն  
Հայոց քաշերուն:

Երկնքի երկրի Արարիչն արգար  
Թող լինի պաշտպան ցրուած Հայերուս,  
Թող Հայի անուն շնչէ դարէ դար,  
Մթին ստուերից դառնալ դէպ ի լոյս.  
Մեր բաղտին լապտեր  
Վառէ միայն Տէր:

Թող մեր հեռաւոր սրտեր ու հողիք  
Ազդուեան սիրով յօդին միմեանց հետ,  
Տանել մեր ուղին ի լոյս զեղեցիկ,  
Ուր միայն ծածկի երջանկութեան կէտ,  
Ի լոյս կրթութեան,  
Ուր փառք Հայութեան: